

האוניברסיטה העברית בירושלים
The Hebrew University of Jerusalem

כנס מניעת הטרדה מינית באקדמיה ובשוק העבודה פתרונות יישומיים

היי קפיטל ודניאל בית של יעוץ ופתוח ארגוני

22 בנובמבר 2012

אתגרים, דילמות ומורכבות בהטמעת החוק באקדמיה

עו"ד פפי יקירביץ, היועצת המשפטית

מניעת הטרדה מינית דילמות באקדמיה

עו"ד פפי יקירביץ

היועצת המשפטית

האוניברסיטה העברית בירושלים

ייחודיות הטיפול בהטרדה מינית באקדמיה

⊙ החוק למניעת הטרדה מינית - מסדיר נקיטת צעדים ע"י מעביד וכן - **"בשינויים המחויבים לפי הענין, גם על מוסד להשכלה לבוגרים, ולענין זה יראו את המוסד - כמעביד, את המורה או המרצה - כעובד או כממונה מטעם המעביד ואת התלמיד או הסטודנט - כעובד."**

⊙ ייחודיות של מוסד להשכלה גבוהה:

■ האוניברסיטה כמעסיק: הטרדה כלפי עובדים.

■ האוניברסיטה כמוסד הוראה ומחקר:

⊙ הטרדה בין סטודנטים

⊙ הטרדה ביחסי מרצה-תלמיד - ניצול יחסי מרות

יחסי מרות באקדמיה

- ⊙ יחסי תלות של תלמיד - מחקר במדריך
- ⊙ תלות ארוכת שנים - בחירת נושא למחקר, ליווי עבודת הדוקטור
- ⊙ תפקיד מרכזי גם לאחר סיום עבודת הדוקטור - פתיחת דלתות, מציאת קשרים בינלאומיים
- ⊙ אובייקטיביות ומקצועיות כערובה לאיכות העבודה האקדמית
- ⊙ האחריות לתיחום בין הפן המקצועי לאישי מוטלת על איש הסגל

מקרה מבחן CASE STUDY

המקרה של
פרופ' אייל בן ארי

שמועות

מה עושים עם שמועות?

כיצד מטפלים בתלונה אנונימית?

באיזה שלב, אם בכלל, מיידעים את
הנילון?

חשדות

חשיפת הפרשה

או

המקרה המוזר של א' ...

הטרדות מיניות באקדמיה / חן שליטא

המכתב האנונימי והבלוג שהפלילו את הפרופסור

בעקבות מכתב אנונימי שפורסם בבלוג, נעצר פרופ' איל בך'ארי מהאוניברסיטה
העברית בחשד שסחט מדוקטורנטיות יחסי מין תמורת קידומן והענקת מלגות

האם להגיש
תלונה
במשטרה?

הלם באוניברסיטה העברית: מרצה חשוד

ש"ציפר" סטודנטיות שקיימו עימו יחסי מין

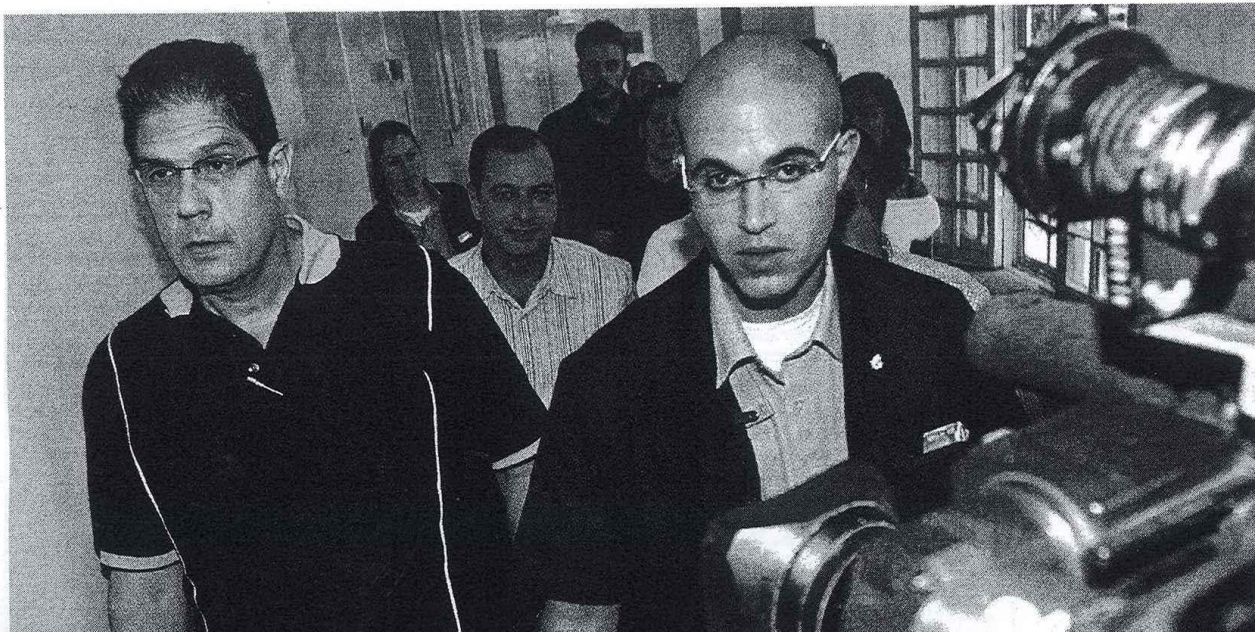
הפרופסור,
הסטודנטיות
ומכתב הסקס

חדשות 9

הארץ יום חמישי כ"ח בתמוז תשס"ח. 31 ביולי 2008

פרופ' אייל בן ארי חשוד שדרש מרוקטורנטיות יחסי מין – או שיפגע להן בדוקטורט

פרופסור חשוד שכפה מין על דוקטורנטיות

אייל בן ארי, מרצה בכיר באוניברסיטה העברית, נעצר בחשד שהתנה קידום של סטודנטיות ומתן מלגות ביחסי מין

יהונתן ליס, עפרי אילני ויונתן פלדמן

פרופ' אייל בן ארי, מרצה בכיר באוניברסיטה העברית בירושלים, נעצר אתמול בחשד שכפה יחסי מין על סטודנטיות ודוקטורנטיות שהונחו על ידו, תמורת קידומן והענקת מלגות. על פי החשד, בן ארי התנה מתן מימון למחקרים שביצעו הסטודנטיות בקיום יחסי מין עמו. במשטרה מעריכים כי התנהלות זו של בן ארי היתה ב-15 השנים האחרונות. כעת פועלים החוקרים לנסות לאתר סטודנטיות שנפלו קורבן למעשיו.

7/2008

אילו צעדים
נוקטים נגד
המרצה בשלב
זה?

- תלונה במשטרה
- מעצר

- חקירה על ידי המשטרה
- העברת התיק לפרקליטות

5/2009

- החלטה על סגירת התיק מחמת
התיישנות

הטיפול חוזר לאוניברסיטה

כיצד מנהלת הנציבה את הבירור
אחרי חקירת המשטרה?

איך מתנהל הליך משמעותי
בנסיבות אלה?

הליך משמעותי

ועדת המשמעת של האוניברסיטה פתחה בהליכים משמעתיים בפרשת בן ארי

לאחר שחקירת המשטרה נסגרה ללא הגשת אישום, נפתח לאחרונה הדיון בעניינו של הפרופסור לסוציולוגיה בין כותלי המוסד. האוניברסיטה: יש סוגי התנהגות שאינם בגדר עבירה פלילית, אך מהווים עבירת משמעת

הורשע בניצול מעמדו כדי להפיק טובת הנאה מינית
מתלמידתו ובהצעות בעלות אופי מיני כלפי שתי תלמידות
אחרות (התנהגות שאינה הולמת)

הרשעת בית
הדין המשמעתי

העונש:

פסילה משירות באוניברסיטה לתקופה של שנתיים

ביה"ד:

קיימת תלות רבה מאוד של הסטודנט במורהו המחייבת
תיחום ברור של היחסים.

העיתונות:

"פרופ' בן ארי זוכה מהאשמות של הטרדה מינית"

החלטת בית הדין לערעורים

ביה"ד:

פריצת הגבולות בין המקצועי והאינטימי הביאה לטשטוש חמור בין שני התחומים, פגעה בתלמידות ובכבודן, פגמה באמינות ההערכה המדעית, והסבה נזק לשמה הטוב של האוניברסיטה.

העונש:

פיטורין מהאוניברסיטה

יפוטר המרצה שניהל יחסים עם סטודנטיות

מרצה בכיר פוטר מהאוני' העברית

פרופ' אייל בן ארי, שקיים קשרים אינטימיים עם תלמידות, גם נפסל להדריך סטודנטים במוסד

בעקבות הערעור

פרופ' אייל בן ארי יפוטר מתפקידו

פרופ' אייל בן ארי (57), מרצה לסר-
ציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטה
העברית, יפוטרו ולא יוכל בעתיד ללמד
סטודנטים.

כך קבע אתמול בית הדין לערעורים של
האוניברסיטה העברית, אשר קיבל את ערעור

האוני' העברית

פוטר פרופ' שקיים קשר אינטימי עם תלמידות

פרופ' אייל בן ארי, חבר בסגל הבכיר
באוניברסיטה העברית, שהורשע על ידי
ועדת המשמעת של האוניברסיטה העברית
בניצול יחסי מרות וקיום יחסים אינטימיים
עם תלמידות, פוטר לצמיתות ולא ישוב
לאוניברסיטה.

פס"ד פלונית נ' אלמוני

"אחריות זו תחייב את בעל המרות, המעוניין בפיתוח קשר עם מי שכפוף לו, לעמוד בחובת גילוי נאות, ולדווח על כך לממונים. כך מחייבים הנהלים בחברה בה עובדים המערערת והמשיב, ועל כך העיד המשיב בעצמו; כל עוד היחסים אינם גלויים, ידועים ומוסכמים, עלולים מעשים הנעשים מצידו של בעל מרות להתפרש, בשעת אמת, כמעשים לא רצויים, ולא יהיה די בטענה, לפיה ניתנה להם הסכמה, או שנעשו מבלי הבעת חוסר עניין. זאת, בהתחשב במרקם היחסים העדין והמורכב הקיים במערכת בו מצויים בעלי מרות והכפופים להם."

ע"ע (ארצי) 274/06 פלונית נ' אלמוני
(ס' 78 לפס"ד כב' השופטת וירט-ליבנה)

שינוי תקנון המשמעת

"קיום יחסים אינטימיים, לרבות קיום יחסי מין בהסכמה, בין זמניים ובין נמשכים, בין מורה לתלמיד/ה בזמן שמתקיימים ביניהם קשרי סמכות אקדמיים מהווה ניגוד עניינים המסכן את ההליך החינוכי וההכשרתי, יוצר אווירה לימודית וקהילתית בלתי הולמים, ועלול להוביל לניצול מרות. לפיכך, על מורה להימנע מכל יחסים אינטימיים עם תלמיד/ה כל עוד מתקיימים ביניהם קשרי סמכות אקדמיים."

מרצה אשר אינו מקיים סעיף זה, עובר עבירת משמעת.

"נוצרו יחסים אינטימיים כאמור, על המורה לנתק לאלתר כל קשרי סמכות עם התלמיד/ה או לדווח לאלתר לגורם האקדמי הממונה עליו/ה על קיומם של יחסים אינטימיים בינו/ה לבין התלמיד/ה, כדי שהלה יפעל לניתוק קשרי הסמכות ביניהם, בין השאר על-ידי מציאת קורס חליפי לתלמיד/ה, על-ידי החלפת מנחה, על-ידי העברת בחינה או עבודה לבדיקתו והערכתו של מורה אחר, או בכל דרך אחרת, כל זאת תוך הקפדה על מניעת פגיעה בתלמיד/ה."

שינוי התקנון לעניין יחסי מרות

"קשרי סמכות אקדמיים" כוללים, בין השאר:

- ⊙ הוראה ישירה (השתתפות בקורס המועבר על-ידי המורה/ בתרגיל/ במעבדה, הנחייה בעבודות);
- ⊙ הענקת מלגות או הטבות אחרות;
- ⊙ חברות בוועדות של היחידה, הפקולטה או האוניברסיטה בהן נידונים ענייני התלמיד/ה, ונטילת חלק בכל פעולה שיש בה הכרעה כלשהי לגבי התלמיד/ה.

לקחים ואתגרים

1. להגביר את המודעות להטרדה מינית בקרב חברי הסגל האקדמי.
2. להנהיג נורמות ברורות של התנהגות בין מדריך לתלמיד מחקר.
3. להקנות לסטודנטים ידע וכלים על מנת להתמודד עם הטרדה מינית.
4. להבטיח הגנה מירבית למתלוננות.
5. לנקוט "באפס סובלנות" כלפי המטרידים.
6. להביא להרחבת המעגל של הגורמים הנושאים באחריות לרבות ארגוני העובדים ואגודת הסטודנטים.

תודה על ההקשבה